

RAPPORT

Samrådsredogörelse

Gång- och cykelväg Frånö- Kramfors, väg 90

Kramfors Kommun, Västernorrlands Län
Vägplan, 2025-11-11

Trafikverket

Postadress: Nattviksgatan 8, 871 24 Härnösand

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

Konfidentialitetsnivå: 1

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse

Författare: Lektus/Trafikverket

Dokumentdatum: 2025-11-11

Ärendenummer: TÄHS-2024-000073

Version: 1.6

Kontaktperson: Sara Gidlund, Trafikverket

Fotografi/illustration: Lektus (om inget annat anges)

Omslagsbild: Befintlig gång- och cykelväg, väg 90 förbi Gudmundrå Kyrka © Lektus

Innehåll

1 Sammanfattning	5
2 Samrådsrets.....	6
3 Samråd - Vägplan	7
3.1 Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	7
3.1.1 Samråd med Länsstyrelsen i Västernorrland	7
3.1.2 Samråd med Kramfors kommun	7
3.1.3 Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda	8
3.1.4 Samråd med övriga berörda myndigheter, organisationer och bolag	9
3.2 Samråd vid utformning av planförslaget.....	10
3.2.1 Samråd med Kramfors kommun	10
3.2.2 Samråd med kollektivtrafikmyndigheten (DinTur).....	11
3.2.3 Samråd med Räddningstjänsten – Höga Kusten, Ådalen.....	12
3.2.4 Samråd med berörda ledningsägare.....	13
3.2.5 Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda	14
3.2.6 Samråd med övriga berörda myndigheter, organisationer och bolag ..	16

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

1 Sammanfattning

Vägplanens samrådsunderlag daterat 2024-03-04 har varit på samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan under perioden 2024-03-05 till 2024-04-17. Samrådet annonserades i Tidningen Ångermanland 2024-03-02 och i Post- och Inrikes Tidningar 2024-03-04, på Trafikverkets hemsida samt utskick av samrådsremiss till de enskilda som kan bli särskilt berörda och övriga berörda.

Vägplanens samrådshandling daterat 2025-03-17 ställdes ut på samråd under perioden 2025-05-15 till och med 2025-06-26. Samrådet annonserades i Tidningen Ångermanland samt i Post- och Inrikes Tidningar 2025-05-14. Handlingarna fanns även utställda på Trafikverkets kontor i Härnösand, på Kramfors bibliotek i Kramfors samt digitalt på Trafikverkets hemsida (www.trafikverket.se/frano-kramfors). Under samrådstiden genomfördes även ett samråd på orten, vilken genomfördes den 22 maj 2025 i Frånö Folkets Hus.

Inkomna synpunkter och yttranden samt minnesanteckningar och sändlista finns att ta del av via Trafikverkets diarium, ärendenummer TÄHS-2024-000073.

2 Samrådsrets

Projektet bedöms inte medföra till en betydande miljöpåverkan. Varför en utökad samrådsrets inte krävs enligt miljöbalken. Trafikverket har gjort en bedömning av vilka myndigheter, organisationer och föreningar som kan antas bli berörda av projektet och vilket samrådsretsen avgränsats utifrån.

Kallelse till samråd på orten har skett via annonsering i lokalpress, på projektets hemsida samt med direkta postutskick.

3 Samråd - Vägplan

3.1 Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

3.1.1 Samråd med Länsstyrelsen i Västernorrland

Ett samrådsmöte har hållits med länsstyrelsen 2024-03-26 via Skype. På mötet presenterade Trafikverket samrådsunderlaget i korthet, projektets förutsättningar och tänkbara miljöeffekter.

Länsstyrelsen har även lämnat ett formellt yttrande på vägplanens samrådsunderlag. De synpunkter som togs upp berör förorenade områden och kulturmiljö. Gällande de förorenade områdena poängterar länsstyrelsen att det saknas objekt i underlaget som finns registrerade i EBH-stödet som användes som källa i upprättandet av samrådsunderlaget. Därför är det viktigt att projektet i samband med fysisk planering och byggande att historiska beskrivningar tas fram i syfte att uppräcka om det finns risk för att ett område kan vara förorenat. Beträffande kulturmiljön anser länsstyrelsen, precis som Trafikverket, att Gudmundrå kyrka och kyrkogård troligtvis inte kommer att påverkas negativt av projektet. Däremot lyfts det att om ny mark tas i anspråk för gång- och cykelvägen krävs samråd enligt kulturmiljölagen.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för länsstyrelsens synpunkter. Som komplement till de markmiljöundersökningar som planeras att utföras under fortsatta skeden kommer Trafikverket att se över historiska beskrivningar över området enligt önskemål.

3.1.2 Samråd med Kramfors kommun

Ett samrådsmöte har hållits med Kramfors kommun 2024-03-19 på Torggatan 12 i Kramfors. På mötet presenterade Trafikverket samrådsunderlaget i korthet, projektets förutsättningar och tänkbara miljöeffekter. Kommunen ser positivt på projektet men önskar att projektet tar hänsyn till gestaltning så som planering av allé, offentlig konst, estetiska belysningsarmaturer osv.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för kommunens synpunkter och vill meddela att projektet tar med sig förslagen gällande gestaltning till kommande skeden för utredning kring möjligheten samt vem som ska inneha drift- och underhållsansvaret för sådana typer av anläggningar.

3.1.3 Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda

Brev har skickats till de enskilda som kan bli särskilt berörda med information om samrådet. Breven skickades 2024-02-29 enligt sändlista. Allmänheten har informerats via tidningsannons och via Trafikverkets hemsida.

Totalt inkom synpunkter från 6 enskilda under samrådsperioden.

Med hänsyn till önskemål om gång- och cykelvägens lokalisering på riksväg 90:s norra eller södra sida, förtydligas orienteringen utifrån att vägens längdriktning utgår från Frånö mot Kramfors.

De flesta synpunkterna handlar om vilken sida av riksväg 90 Trafikverket avser att anlägga gång- och cykelvägen på samt en oro kring eventuella markanspråk på boendes fastigheter. Önskan är att gång- och cykelvägen anläggs på den norra sidan av vägen.

En synpunkt ifrågasatte om det finns ett faktiskt behov av en gång- och cykelväg längs med riksväg 90 mellan Frånö och Kramfors och avsändaren anser att det inte förekommer några cyklister eller gående på sträckan idag.

En synpunkt uttryckte uppskattning för projektet då avsändaren själv många gånger väljer bort att cykla på grund av bristande trafiksäkerhet längs med sträckan.

En synpunkt handlade om att både hastigheten och mängden trafik har ökat på riksväg 90 och avsändaren skulle vilja se ytterligare en fartkamera på sträckan för att den föreskrivna hastigheten ska följas. Föresättningsvis tar avsändaren upp en problematik med den befintliga avrinningen från riksväg 90 vid regn och tö och vill inte att vägen höjs eller lutas vilket skulle kunna medföra ytterligare problem med stora vattenflöden.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för synpunkterna.

Projektet har som målsättning och arbetar aktivt med att markanspråk minimeras och utreder lösningar som sannolikt inte kommer att kräva något markanspråk. I övrigt är det heller inte sannolikt att gång- och cykelvägen kommer att anläggas på den södra sidan av riksväg 90.

I aktuellt projekt ingår det inte att anlägga några nya ATK (fartkameror) längs med sträckan.

Avvattningen på riksväg 90 längs med sträckan kommer att utredas i kommande skeden.

3.1.4 Samråd med övriga berörda myndigheter, organisationer och bolag

Information om samrådet skickades till övriga berörda myndigheter och organisationer 2024-02-29 enligt sändlista.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har angett att de inte har några synpunkter.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för informationen.

3.1.4.1 Samråd Region Västernorrland

Region Västernorrland är positiva till att Trafikverket planerar att anlägga en ny gång- och cykelväg mellan Frånö-Kramfors och att åtgärden är prioriterad i regional infrastrukturplan 2022–2033. Region Västernorrland önskar att Trafikverket i den fortsatta hanteringen beskriver geotekniska förhållanden och potentiellt förorenade områden utifrån den fortsatta plan- och byggprocessen.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för synpunkten. De geotekniska förhållandena och potentiellt förorenade områden kommer utredas och beskrivas i det fortsatta arbetet med planbeskrivningen och redovisas när handlingen ställs ut på nytt, under våren 2025.

3.1.4.2 Samråd med Försvarsmakten

Försvarsmakten meddelar att de ställer sig positiv till åtgärden och önskar att bli samrådd i kommande skeden då förslag på utformning och passager presenteras.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för synpunkten och kommer att inkludera Försvarsmakten i fortsatta samrådsskeden.

3.1.4.3 Samråd med Polisen

Polismyndigheten Polisregion Nord ställer sig positiv till åtgärden ur ett trafiksäkerhetsperspektiv då det är många oskyddade trafikanter som idag använder sig av vägrenen för att ta sig till och ifrån de arbetsplatser som finns längs med sträckan.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för synpunkten.

3.1.4.4 Samråd med E.ON Energidistribution AB

E.ON Energidistribution AB delar med sig av en översiktskarta över deras ledningar i området samt informerar om de instruktioner och riktlinjer som finns för arbete i närheten av ledningar.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för synpunkten och tar med sig informationen vidare till fortsatt planeringsarbete.

3.1.4.5 Samråd med Statens Geotekniska Institut

Statens Geotekniska Institut (SGI) informerar att det kan finnas kvicklera i området samt att stora delar av området har klassats som aktsamhetsområde med avseende på förutsättningar för skred i finkorniga jordarter. Fortsättningsvis menar SGI att risker och åtgärder för skred och ras ska tas i beaktning i vägplanen för både det aktuella området och utanför området. I och med att det finns branta bergslänter i området efterfrågar SGI att en bedömning av bergras och blockutfall görs.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för synpunkterna och kommer ta med detta i de undersökningsprogram som ska utföras i nästa skede.

3.2 Samråd vid utformning av planförslaget

3.2.1 Samråd med Kramfors kommun

Ett samrådsmöte genomfördes med deltagare från Kramfors kommun, Trafikverket och Lektus 2024-12-11. Syftet med samrådsmötet var att ge kommunen en uppdatering över föreslagna projekterade vägutformningslösningar och samtidigt fånga upp kommunens synpunkter kring bland annat gestaltning, utformning och placering busshållplatser, påverkan på detaljplaner samt in- och utfarter.

Kommunen ställer sig positiva till projektet som helhet i och med att en ökad trafiksäkerhet och framkomlighet för oskyddade trafikanter varit efterfrågat sedan länge. De har dock ett par synpunkter utifrån föreslagna projekteringslösningar, vilka punktats upp nedan.

1. Angående hållplatslägen för bussar så önskar kommunen att busshållplatsen "Kramfors Vallen väg 90" fortsatt blir kvar med nuvarande väderskydd, samt vidare ställs fråga från kommunen om busshållplatsen vid Folksam ("Frånö väg 90 Folksam") uppfyller krav för väderskydd.
2. Kommunen undrar hur Trafikverket ställer sig till möjligheten att i framtiden riva del av befintlig gång- och cykelväg mellan Krongatan och Ringvägen.
3. Vilka möjligheter finns det för Trafikverket att vid ombyggnad av befintlig gång- och cykelväg även plantera en allé mellan Vallen och fram till att projektet avslutas i Kramfors?
4. Är körfältsbredden om 3,5 meter tillräcklig?
5. Trafikverkets motiv till varför högersvängfältet i norrgående körriktning vid korsningen i Fiskja utgår och ersätts med ny gång- och cykelväg.

6. Önskar att vi i den fortsatta projekteringen lägger vikt på att få till en säker passage för oskyddade trafikanter uppe på Vallen mellan hållplatslägena för bussar, samt ser till att belysningen vid de övergångar som berörs upplevs trygga och säkra.
7. Kommunen har önskemål om att smalna av in- och utfarten vid Jättestagatan.
8. När det gäller utformningslösningar vid passager, vilka tankar har Trafikverket gällande behov av refuger eller upphöjda passager?

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för synpunkterna och kan utifrån ovan ställda frågor och funderingar i nuläget ge följande svar.

1. *Väderskydd vid hållplats "Kramfors Vallen väg 90" kommer fortsatt vara möjligt. Trafikverket poängterar att när det gäller väderskydd kommer projektet inte bekosta något nytt utifall busshållplatsen "Kramfors Vallen väg 90" behöver omlokaliseras, men däremot möjliggöra en yta för nytt väderskydd. Hållplatsen "Frånö väg 90 Folksam" vid Folksam uppfyller endast krav på upphöjd kantsten.*
2. *Trafikverket tar med sig frågan om del av befintlig gång- och cykelväg kan dras in från allmänt underhåll. Detta önskemål ingår inte i beställningen för aktuellt projekt och behöver hanteras som en separat fråga utanför detta projekt av Trafikverket.*
3. *Frågan om alléer handlar om genomförbarhet och vem som äger drift- och underhållsfrågan. Trafikverkets primära ansvar gäller att bibehålla trafiksäkerheten. För aktuell delsträcka som kommunen refererar till kommer det efter att gång- och cykelvägen byggts om finnas ytor där kommunen lättare har möjlighet att plantera träd. Motiv till ianspråktagande av mark (vägområde) i vägplanen kommer framförallt handla om utrymme för en trafiksäker utformning och byggbarhet.*
4. *Utifrån gällande utformningskrav så är körfältsbredd 3,5 meter tillräckligt.*
5. *Trafikverket tar med sig frågan, men känner sig säkra på att föreslagen lösning fungerar utan att trafiksäkerheten eller framkomligheten försämras. Den slutliga lösningen på utformning kommer bl.a. presenteras när vägplanen ställs ut på samråd.*
6. *Trafikverket tar med sig frågan i den fortsatta projekteringen.*
7. *Trafikverket tar med sig frågan i den fortsatta projekteringen.*
8. *Trafikverket ser inte något behov av upphöjda passager i projekteringen. Eventuella behov av refuger samordnas med bland annat Underhåll på Trafikverket.*

3.2.2 Samråd med kollektivtrafikmyndigheten (DinTur)

Ett samrådsmöte genomfördes med deltagare från kollektivtrafikmyndigheten (DinTur), Trafikverket och Lektus 2024-12-18. Syftet med samrådsmötet var att ge DinTur en uppdatering över föreslagna projekterade vägutformningslösningar och samtidigt fånga upp DinTurs synpunkter kring bland annat utformning, omlokaliseringar eller rivning av befintliga hållplatser för bussar.

DinTur ställer sig positiva till projektet och uppskattar att de i ett tidigt skede får möjlighet att yttra sig över föreslagna lösningar.

Utifrån redovisade utformnings- och lokaliseringslösningar på samrådsmötet finns en samsyn på hanteringen av befintliga hållplatser mellan DinTur och Trafikverket. Förutom hanteringen av hållplatslägen tycker DinTur att föreslagen lösning på passage för oskyddade trafikanter över väg 90 också är bra genomtänkt. DinTur påpekar dock att antalet påstigande vid busshållplatsen "Kramfors Vallen väg 90" kan variera kraftigt från år till år i och med vilken utbildning som erbjuds i anslutande utbildningscentrum.

Trafikverket undrar om det idag finns någon viktig bytespunkt längs utredningsområdet. DinTur svarar att det idag inte finns några bytespunkter längs sträckan.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för genomfört samråd och bekräftar att det i projektet finns en samsyn för vägplanens förslag på tekniska lösningar med kollektivtrafikmyndighetens önskemål om fortsatt bibehållen funktion, trafiksäkerhet och tillgänglighet för kollektivtrafikresenärer.

3.2.3 Samråd med Räddningstjänsten – Höga Kusten, Ådalen

2025-01-29 genomfördes ett samrådsmöte med deltagare från Räddningstjänsten, Trafikverket och Lektus. Syftet med samrådet var bland annat att informera Räddningstjänsten om föreslagen lösning av ny gång- och cykelväg samt ombyggnad av befintlig gång- och cykelväg vilken påverkar Räddningstjänstens in- och utfart och uppsatta signaler.

Utifrån Trafikverkets förslag på utformning av ny gång och cykelväg samt ombyggnad av befintlig gång och cykelväg till räckesseparerad lösning utanför Räddningstjänstens utryckningslokaler ser Räddningstjänsten inte några större problem eller hinder med vägplanens förslag. Räddningstjänsten poängterar dock vikten av att oskyddade trafikanter fortsatt har möjlighet att uppfatta ljussignalerna i händelse av utryckning i och med att vägplanen eventuellt kommer påverka lokaliseringen av befintliga ljussignaler, vilka kommer behöva återplaceras i anslutning till ombyggd gång- och cykelväg.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för genomfört samråd och bekräftar att vägplanens förslag på tekniska lösningar och utformning inte motverkar eller hindrar Räddningstjänsten förmåga att verka snabbt och effektivt vid utryckning och larm. Projektet tar med sig Räddningstjänstens synpunkter om korrekt återplacering av ljussignaler under och efter anläggande av ny gång- och cykelväg.

3.2.4 Samråd med berörda ledningsägare

Ett samrådsmöte genomfördes med berörda ledningsägare, Trafikverket och Lektus 2025-02-13. Syftet med samrådsmötet var att i ett tidigt skede informera berörda ledningsägare om de åtgärdsförslag som vägplanen föreslår och vilka konfliktpunkter planen har med befintliga ledningsrätter. De ledningsägare som medverkade på mötet representerade E.ON (tele), Mediateknik (fiber-/opto), Nevel (fjärrvärme) och Skanova (el-och opto).

Utifrån mötet framkom följande synpunkter eller funderingar från både ledningsägarna och Lektus.

1. E.ON önskar att vid nästa tillfälle få möjlighet att se längdmätning och underlag för slänter.
2. Mediateknik informerar om att det finns en fjärrvärmeledning i anslutning till Småföretagarnas Hus som inte är med i det underlag som presenterades under mötet, men som inte bedöms påverka vägplanen. Mediateknik informerar även om att ett arbete utfördes 2020 i anslutning till Krongatan vilket kan beröra vägplanen.
3. Mediateknik undrar om projektet har fått underlag på brunnar.
4. Lektus undrar om optokabeln vid Vallen där gång- och cykelvägen föreslås utformas med skiljeremsa är inmätt då data saknas. Mediateknik svarar att optokabeln förmodligen inte finns i verkligheten då den inte påträffats vid undersökningar.
5. Lektus undrar på vilket djup fjärrvärmeledningarna ligger på och Mediateknik svarar att de ligger på cirka 0,8 meters djup

Ledningsägarna informerar om att inga regionnät påverkas i projektet och frågar Trafikverket vilken tidplan som gäller i projektet. Trafikverket informerar om tidplanen och att vägplanen planeras fastställas under våren 2026. Vidare meddelar Nevel att det inte finns några utbyggnadsplaner för fjärrvärme som kan påverka projektet. E.ON informerar att ny kabel ner mot Fiskja planeras men som inte kommer påverka vägplanen. Ledningsägarna undrar hur långt ner i befintlig väg 90 nytt räcke slås ner och Lektus bedömer att det kommer slås ned cirka 1,0 meter.

Samrådsmöte genomfördes 2025-02-13 med ledningsägaren Kramfors kommun (VA-ledningar), Trafikverket och Lektus. Syftet med samrådsmötet var att i ett tidigt skede informera berörd ledningsägare om de åtgärdsförslag som vägplanen föreslår och vilka konfliktpunkter planen har med befintliga ledningsrätter.

Utifrån mötet framkom följande synpunkter eller funderingar från ledningsägaren och Trafikverket/Lektus.

- Lektus informerar att inga större schakter planeras längs aktuell sträcka och undrar på vilket djup befintliga VA-ledningar ligger på. Kramfors kommun bedömer att ledningarna ligger på cirka 2 meters djup, men att ledningarna vid Frånö Folkets Hus kan ligga något närmare markytan i anslutning mot väg 90.
- Lektus undrar om kommunen har planer på att i närtid bygga nytt, riva eller omlokalisera delar av VA-nätet. Kramfors kommun bedömer att den sträcka där det

eventuellt kan ske ledningsomdragningar som påverkar projektet är i Frånö mitt emot Folkets hus längs väg 90:s södra sida där planerad ny fickhållplats för Folkets hus söderut ligger. Detta arbete tror ledningsägaren kommer påbörjas innan Trafikverket startar upp produktionen för aktuellt projekt så där kan mer samråd krävas för att landa i bästa läge för ny ledning.

- Lektus undrar vad det är för ledning som ligger i grönområdet mellan infarten till Mekonomen och infarten till kyrkan. Kramfors kommun berättar att det är en befintlig spillvattenledning från Kyrkans krematorium. Trafikverket informerar om förslaget att ta med sig vägdagvatten från Kyrkogården via nytt dike. Kramfors kommun ser inga problem med detta då befintlig trumma har tillräcklig dimension för att omhänderta det vattnet.

Från Jättetagatan och vidare upp till Krongatan kommer det bli konflikt mellan VA-ledningarna och de nya belysningsfundamenten som ska anläggas. Kramfors kommun informerar att för denna sträcka är inte befintliga VA-ledningar inmätta men bedöms ligga på cirka 2 meters djup.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för synpunkterna och kan utifrån ovan ställda frågor och funderingar i nuläget ge följande svar.

1. *Berörda ledningsägare kommer få möjlighet att se över både längdmätning, slänter och markanspråk i den fortsatta hanteringen av planprocessen.*
2. *För delen mellan OKQ8 och Krongatan kommer endast nedgrävning av fundament och kablage för ny belysning vara det som kommer påverka befintliga ledningsrätter.*
3. *Trafikverket kommenterar att det är något som vi inte fått. De flesta brunnar finns i centrala Kramfors och utifrån att vi till stor del anlägger ny GC-väg på befintlig väg 90 har inga konfliktpunkter identifierats.*

3.2.5 Samråd med allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda

Brev har skickats till de enskilda som kan bli särskilt berörda, samt till övriga intressenter med information om samrådet. Breven skickades 2025-05-15 enligt sändlista. Allmänheten har informerats via tidningsannons samt Trafikverkets hemsida.

Ett samråd på orten genomfördes torsdagen den 22 maj 2025 i Frånö Folkets Hus, där allmänheten och direkt berörda fick möjlighet att ta del av planbeskrivningen och inkomma med yttranden/synpunkter på plats över presenterat förslag. Samrådstiden pågick mellan den 15 maj till och med 26 juni 2025.

I maj 2025-05-12 genomfördes samråd med berörda fastighetsägare till de anslutningar som föreslås att stängas. För de fastighetsägare som inte hade

möjlighet att träffas fysiskt finns möjlighet att yttra sig fram till att vägplanen kungörs, samt bereds möjlighet att delta på samråd på orten.

Totalt inkom synpunkter från 11 enskilda under samrådsperioden.

Inkomna synpunkter är både positiva och negativa till föreslagna åtgärder. Vissa individer är oroliga över de anslutningar som föreslås att stängas, eller att den upplevda volymen oskyddade trafikanter idag är så få, att projektet inte har ekonomisk bäring eller uppfyller en samhällsnytta. Andra individer är positiva till att projektet kommer bidra till en ökad trafiksäkerhet och att fler individer i framtiden kan gå eller cykla säkert utmed väg 90.

En synpunkt inkom till Trafikverket angående busshållplatsläget i anslutning till Gudmundrå Kyrka och önskemål att öka trafiksäkerheten genom passage över väg 90.

En synpunkt önskar att Trafikverket löser in fastigheten Frånö 2:34 i och med att den idag är ett dödsbo och inte planeras nyttjas permanent av berörda ägare i framtiden.

En synpunkt är generellt positiv till projektet men är oroliga för hur fastigheten påverkas av det dike som är en konsekvens av förslag till breddning av väg 90 förbi Folksam. Berörda ägare önskar även att Trafikverket under byggtid inte försämrar in- och utfarten från deras fastighet.

Två synpunkter inkom via telefon och berörde dels en fastighet som ska säljas och påverkan på in- och utfarten (Frånö 1:48), dels önskemål om att Trafikverket kan bevara befintlig björkhäck och minimera markintrånget på fastigheten Frånö 1:37.

Två synpunkter är kritiska till projektet med hänseende att det redan idag finns alternativa vägar som oskyddade trafikanter kan nyttja för att ta sig till målpunkter mellan Frånö och Kramfors och att Trafikverkets projekt inte har ekonomisk bäring. Vidare ifrågasätts några av föreslagna hållplatslägen för bussar och risker med att personer kommer gena över privata fastigheter. I anslutning till projektets förslag på en fickhållplats för bussar på södra sidan Frånö Folkets Hus finns en befintlig trädridå längs med väg 90. Det är av yttersta vikt att Trafikverket säkerställer att denna trädridå fortsatt kan vara kvar och inte avverkas eller gallras.

En synpunkt berör in- och utfarten till en industrifastighet som i planförslaget föreslås att stängas. Befintlig in- och utfart används idag av både större och mindre fordon. Hur säkerställer Trafikverket en fortsatt tillgänglighet och framkomlighet för dessa fordon? Ett pågående avtal med Kramfors kommun för uppköp av angränsande fastighet för industriändamål är under utredning och berörd fastighetsägare är orolig att projektet kommer medföra negativa konsekvenser på pågående process och fortsatt näringsidkande.

En synpunkt önskar någon form av insynsskydd i form av högt staket till följd av ny gång- och cykelväg. Utöver det är berörd fastighetsägare positiv till projektet.

Två synpunkter påpekar vikten av att under byggtid fortsatt möjliggöra en fungerande postgång samt sop- och avfallshantering. För de in- och utfarter som föreslås stängas kan det finnas behov av en vändplats för till exempel sopbilen och som Trafikverket behöver säkerställa fungerar. Både under byggtid och permanent.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för synpunkterna.

Projektet kommer inte medföra ett sådant markintrång att inlösen eller förvärv av fastigheter aktualiseras.

Trafikverket kommer i den fortsatta detaljprojekteringen säkerställa att de försiktighets- och skyddsåtgärder som föreskrivs efterlevs av Entreprenören och att trafik under byggtid inte försämrar tillgängligheten för exempelvis privata in- och utfarter, en fungerande postgång, avfallshantering och blåljusuttryckning. I de fallen in- och utfarter stängs kommer lämpliga åtgärder tas fram så att privatpersoner, näringslivsverksamhet och servicefordon har möjlighet att vända på ett säkert sätt där så krävs.

Projektet kommer att i så stor utsträckning som möjligt minimera markintrång som medför avverkning i anslutning till fastigheter, vilket innebär att befintliga skogsridåer, björkhäckar med mera som idag fungerar som insynsskydd i så stor utsträckning som möjligt ska bevaras. Åtgärder i form av staket eller bullerskyddsåtgärder är inte aktuella i projektet då ny gång- och cykelväg inte tillför ökade volymer fordonstrafik. Önskemål om staket för till exempel insynsskydd kan sökas till Trafikverket eller Kramfors kommun beroende på bygglövsplikt i ett separat ärende utanför detta projekt.

För de fastigheter som berörs av anslutningar som föreslås att stängas, är Trafikverket skyldiga att tillse att påverkade fastigheter fortsatt har möjligheter att ansluta ut på den allmänna vägen (väg 90).

3.2.6 Samråd med övriga berörda myndigheter, organisationer och bolag

Information om samrådet skickades till övriga berörda myndigheter och organisationer 2025-05-15 enligt sändlista.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) avstår från att yttra sig i rubricerat ärende.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för synpunkten.

3.2.6.1 Samråd med E.ON

E.ON har i sitt yttrande framfört vikten av en fortsatt tidig dialog inför detaljprojekteringen och hantering ledningsavtal mellan berörda parter.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för synpunkterna och kommer fortsatt ha en tät dialog med E.ON inför och under detaljprojekteringen.

3.2.6.2 Samråd med Skanova

Skanova har i yttrande till Trafikverket uttryckt önskemål till fortsatt tät dialog i den fortsatta projekteringen för att tidigt planera och ta höjd för vägplanens eventuella konsekvenser på befintliga ledningar. Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga tele anläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med eventuell flytt.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för synpunkterna och kommer fortsatt ha en tät dialog med Skanova inför och under detaljprojekteringen, samt i den mån det går undvika påverkan på befintliga teleanläggningar.

3.2.6.3 Samråd med Fiskja Fastigheter AB

Fiskja Fastigheter ställer sig positiva till projektet men önskar i den fortsatta processen hållas uppdaterade gällande Trafikverkets förslag på de in- och utfarter som föreslås stängas. Framför allt gällande Aspåsvägen 18 och Frånövägen 3.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för synpunkterna. Inför kungörelse av vägplanen kommer Trafikverket fortsatt ha en dialog med Fiskja Fastigheter om val av slutlig lösning för berörda in- och utfarter så att samtliga parter har en samsyn inför att vägplanen fastställs.

3.2.6.4 Samråd Ångermanlands Hembygdsförening

Ångermanlands Hembygdsförening har i sitt yttrande framfört fortsatt hänsyn till fornlämningar längs med sträckan.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för synpunkterna. I vägplanen finns beskrivet kända fornlämningar utifrån bland annat Riksantikvarieämbetets karttjänst Fornsök. Om okända fornlämningar påträffas under byggtid stoppas arbetet temporärt och hanteras i enlighet med Kulturmiljölagen (KTM).

3.2.6.5 Samråd Räddningstjänsten Höga Kusten

Räddningstjänsten Höga Kusten har i yttrande framhåvt följande punkter som Trafikverket behöver ta hänsyn till i den fortsatta projekteringen:

- Trafikverket bör säkerställa med Kramfors kommun under uppbyggnaden av den nya gång- och cykelvägen att befintliga brandposter vid vägsträckan kommer att ersättas om de befintliga blir påverkade av förslaget.
- Räddningstjänsten önskar att bli uppdaterad under arbetets gång om bland annat tillfälliga avstängningar av infarter, begränsningar inom vägsträckan, användning av lots med mera för att räddningstjänsten ska kunna planera sin egen verksamhet.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för synpunkterna och kommer beakta samt fortsatt föra en dialog med Räddningstjänsten och Kramfors kommun inför och under detaljprojekteringen.

3.2.6.6 Samråd med Länsstyrelsen Västernorrland

Länsstyrelsen Västernorrland är positiva till att föroreningsproblematiken har beaktats i vägplanen och att provtagning redan genomförts. De önskar dock att ytterligare undersökningar genomförs inför byggstart för att avgöra vilka massor som kan lämnas kvar eller tas om hand vid extern mottagningsanläggning.

För det i vägplanen identifierade biotopskyddade diket framgår inte tydligt hur omfattande en förlängning av berörd trumma förväntas bli under byggtid. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att Trafikverket vidtar nödvändig hänsyn, undviker att tillskapa eventuella vandringshinder, minimerar risk för grumling med mera. Diken hyser ofta förekomst av olika groddjur varför Länsstyrelsen även anser att åtgärderna behöver anpassas i tid. Åtgärder behöver därmed undvikas i samband med groddjurens lekperiod under vår och försommarperioden.

Angående naturvärden är länsstyrelsen positiv över att för de områden som behöver avverkas kommer det genomföras utanför fåglarnas häckningsperiod 1 april – 31 juli. Det är fortsatt viktigt att vid avverkning säkerställa att strukturer som boträd inte skadas och att identifiera vilken art som lever i trädet för att säkerställa lämpliga försiktighets- och skyddsåtgärder. För de områden med påtagligt eller höga naturvärden som berörs av vägplanen, behöver Trafikverket säkerställa att inga skyddsvärda träd påverkas, då det inte framgår tillräckligt tydligt. Vidare ska hänsyn till död ved, både liggande och stående undvikas. Om död ved inte kan undvikas ska liggande död ved om möjligt flyttas i sin helhet och stående död ved kapas och läggas in i angränsande skogsområde.

Avseende invasiva arter anser länsstyrelsen att massor som innehåller växtdelar av invasiva arter så som blomsterlupin bör forslas bort och destrueras och att Trafikverket endast använder sig av rena massor vid utfyllnader och anläggningar. Vid grävning och körning i områden med invasiva arter kan även däck och skopor behöva rengöras för att förhindra spridning till nya områden.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för synpunkterna. Trafikverket kommer se över behov av kompletterande miljöundersökningar inför byggstart och upprättande av förfrågningsunderlag.

Åtgärder för att minimera negativ påverkan i det generelle biotopskyddet hanteras inom projektet och kommer följas upp i bygg- och miljösäkringslistan inför detaljprojektering och framtagande av förfrågningsunderlag samt hantering under byggtid. Samtliga trummor som föreslås bytas ut anläggs på ett sådant sätt att det inte kommer utgöra vandringshinder.

Bygg och miljösäkringslistan kommer även beskriva lämpliga försiktighets- och skyddsåtgärder för att minimera den negativa effekten vid avverkning av skog. Trafikverket tar med sig länsstyrelsens förslag på åtgärder och ser över behovet av boträdsinventering och hantering av död ved i den fortsatta processen. Samma förfarande gäller även hantering och omhändertagande av massor innehållande invasiva arter.

3.2.6.7 Samråd med Kramfors kommun

Kramfors kommun har i delegationsbeslut (MOB-2025-613) specifikt yttrat sig över Trafikverkets bedömning över påverkan på berörda detaljplaner. Kommunen delar Trafikverkets bedömning att vägplanen överensstämmer med detaljplanerna 85, 77, 84, 117, 153. Likaså bedömer kommunen att vägplanen innebär en mindre avvikelse till detaljplan 89 men motverkar inte detaljplanens syfte.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för synpunkterna. Projektet har nu en samsyn med Kramfors kommun över fortsatt hantering för vägplanen och berörda kommunala planer inför kungörelse och därefter fastställd vägplan.

3.2.6.8 Samråd med Region Västernorrland

Region Västernorrland har i sitt yttrande påpekat att de synpunkter som lämnades in under våren 2024 inte redovisades i samrådsredogörelsen. Yttrandet inkom efter att samrådstiden vid utställning av samrådsunderlaget och beslut om betydande miljöpåverkan gått ut. De synpunkter som Region Västernorrland lämnade tidigare kvarstår i yttrandet över samrådshandlingen.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för synpunkterna. Tidigare yttrande är nu kompletterat i samrådsredogörelsen och finns besvarat i kapitel 3.1.4.1.

3.2.6.9 Samråd med Byggnadsföreningen Frånö-Folkets Hus

Byggnadsföreningen Frånö Folkets Hus är oroliga över att ny gång- och cykelväg medför att fler individer kommer gena över fastigheten bland annat till följd av placering av ny busshållplats i anslutning till fastigheten. Önskemål om att

Trafikverket försvårar möjligheten att gena genom uppsättning av stängsel, staket eller dylikt.

Föreningen uttrycker även oro över att de träd och buskar som gränsar till väg 90 avverkas, då träden idag bidrar till att avskärma fastigheten från biltrafiken.

Trafikverket kommenterar: Trafikverket tackar för synpunkterna. Utifrån aktuell hållplatsstatistik och befintligt busshållplatsläge Frånö-Folkets Hus, är andelen påstigande under ett år i genomsnitt 2 personer per dag. Syftet med projektet är bland annat att fler individer ska nytta kollektivt resande. Även om ambitionen med projektet är att antalet påstigande i snitt ska öka efter att projektet står klart bedöms risken att volymen individer som genar över berörd fastighet fortsatt kommer vara marginell. Utifrån föreslagen lösning kommer vissa buskar och träd att behöva avverkas. Trafikverket är öppna för dialog med fastighetsägaren (hyresvärd) att tillsammans se över möjligheter till återplantering av vegetation. Angående uppsättning av staket eller stängsel är det inget som Trafikverket avser anlägga i anslutning till ny busshållplats. Om fastighetsägaren i framtiden upplever problem med att individer genar, ansvarar fastighetsägaren att vidta lämpliga åtgärder.

3.2.6.10 Samråd med Försvarsmakten

Försvarsmakten begärde förlängd samrådstid och inkom med sitt yttrande 2025-07-15. Försvarsmakten hade inget att erinra i rubricerat ärende.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för synpunkten.

3.2.6.11 Samråd med Svenska Kyrkan

Svenska Kyrkan kontaktade Trafikverket på telefon och önskade utsättning av arbetsområdesgränsen i anslutning mot Gudmundrå Kyrkas stenmur.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket tackar för samtalet. Ett fältbesök genomfördes under juni månad där Trafikverket nu märkt ut planerat arbetsområde i anslutning mot Gudmundrå Kyrka.

Trafikverket, Härnösand. Besöksadress: Nattviksgatan 8

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

trafikverket.se